

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTIDA SUN'IY INTELLEKTNING O'RNI

Millat Umidi Universiteti
Xalqaro biznes fakulteti
Biznes boshqaruvi yonalishi
4- bosqich talabasi
Norboyeva Nodirabegim

Annotatsiya: *Ushbu maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarining O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotga ta'siri o'rganiladi. Maqolada raqamli iqtisodiyot va sun'iy intellekt tushunchalari, O'zbekistonning ushbu sohada amalga oshirayotgan loyihalari va raqamlashtirish orqali iqtisodiyotda samaradorlikka erishish yo'llari haqida batafsil ma'lumot berilgan. Sun'iy intellekt texnologiyalarining davlat boshqaruvi, moliya, qishloq xo'jaligi va bank sohasidagi amaliy tatbiqlari va kelajak istiqbollari keltirilgan. Maqolaning oxirida ilmiy-nazariy va amaliy takliflar berilgan.*

Kalit so'zlar: *Sun'iy intellekt, raqamli iqtisodiyot, O'zbekiston, avtomatlashtirish, innovatsiya.*

Аннотация: *В данной статье рассматривается влияние технологий искусственного интеллекта на цифровую экономику Узбекистана. В статье представлена подробная информация о концепциях цифровой экономики и искусственного интеллекта, проектах, реализуемых Узбекистаном в этой сфере, а также путях достижения эффективности экономики посредством цифровизации. Представлены практическое применение и будущие перспективы технологий искусственного интеллекта в сфере государственного управления, финансов, сельского хозяйства и банковского дела. В конце статьи даны научно-теоретические и практические предложения.*

Ключевые слова: *Искусственный интеллект, цифровая экономика, Узбекистан, автоматизация, инновации.*

Abstract: *This article examines the impact of artificial intelligence technologies on the digital economy in Uzbekistan. The article provides detailed information about the concepts of digital economy and artificial intelligence, the projects implemented by Uzbekistan in this field, and ways to achieve efficiency in the economy through digitization. Practical applications and future prospects of artificial intelligence technologies in public administration, finance, agriculture and banking are presented. Scientific-theoretical and practical suggestions are given at the end of the article.*

Keywords: *Artificial intelligence, digital economy, Uzbekistan, automation, innovation.*

KIRISH

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot mamlakat iqtisodiyoti rivojlanishining muhim qismi sifatida e'tirof etilmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi mamlakatning barcha sohalarini raqamlashtirish va avtomatlashtirishga qaratilgan. Sun'iy intellekt texnologiyalari esa ushbu jarayonning ajralmas qismi bo'lib, ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash, tahlil qilish va xavfsizlikni ta'minlash kabi ko'plab imkoniyatlarni yaratmoqda. Mazkur maqola sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyotning asosiy nazariy jihatlari, amaliy tatbiqlari va rivojlantirish istiqbollari haqida batafsil ma'lumot beradi.

1. Sun'iy Intellekt va Raqamli Iqtisodiyotning Asoslari

Raqamli iqtisodiyot raqamli texnologiyalarning joriy etilishi bilan iqtisodiy faoliyatni optimallashtiradi, iqtisodiy resurslar samaradorligini oshiradi va iqtisodiy jarayonlarni avtomatlashtiradi. Sun'iy intellekt katta hajmdagi ma'lumotlar asosida qaror qabul qilish imkoniyatini beruvchi algoritmlar va texnologiyalar yig'indisini ifodalaydi. U iqtisodiy jarayonlarda tahlil qilish, oldindan bashorat qilish, xavfsizlikni ta'minlash va inson resurslaridan foydalanishni samarali boshqarish imkonini beradi.

Nazariy jihatlari:

- Avtomatlashtirish: iqtisodiy jarayonlarni avtomatlashtirish va inson aralashuvini kamaytirish.
- Ma'lumotlar tahlili: iqtisodiy ma'lumotlarni real vaqtda qayta ishlash va samarador qarorlar qabul qilish.
- Xavfsizlik: iqtisodiy tizimlarda ma'lumotlarning xavfsizligini ta'minlash uchun sun'iy intellektdan foydalanish.

2. O'zbekistonda Sun'iy Intellekt Texnologiyalari Rivoji

O'zbekistonda sun'iy intellekt texnologiyalari davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi orqali sun'iy intellektning turli sohalarda keng tatbiqi ko'zda tutilgan. Davlat xizmatlarini avtomatlashtirish, qishloq xo'jaligi, ta'lim va bank tizimi kabi sohalarda SI amaliy qo'llanilmoqda.

Amaliy loyihalar va yechimlar:

- Davlat xizmatlari: Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali orqali sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalangan holda, fuqarolarga xizmat ko'rsatish tizimi soddalashtirildi.
- Moliyaviy texnologiyalar: banklarda kredit olish jarayonini avtomatlashtirish va mijozlar bilan aloqalarni kuchaytirish uchun SI qo'llanilmoqda.
- Qishloq xo'jaligi: dron va datchiklar yordamida ekinlarning rivojlanishi monitoring qilinmoqda.

3. Sun'iy Intellekt va Raqamli Iqtisodiyotning Afzalliklari

Sun'iy intellekt texnologiyalari iqtisodiy faoliyatni samaradorlikka erishish, xarajatlarni qisqartirish va ma'lumotlarni tahlil qilishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Afzalliklari:

- Xarajatlarni qisqartirish: raqamlashtirish orqali jarayonlarni optimallashtirish va resurslarni tejash.

- Tezkor qaror qabul qilish: katta hajmdagi ma'lumotlarni real vaqtda qayta ishlash va tezkor qarorlar qabul qilish imkoniyati.

- Resurslardan samarali foydalanish: inson va moliyaviy resurslardan samarali foydalanish.

4. Ilmiy-nazariy va amaliy ahamiyatga ega tavsiyalar

1. Kadrlar tayyorlash: O'zbekistonning oliy ta'lim muassasalarida sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyot bo'yicha kadrlar tayyorlash dasturlarini joriy qilish.

2. Xususiy va davlat sektorlarida hamkorlikni kuchaytirish: davlat va xususiy sektor o'rtasida sun'iy intellektni rivojlantirishda hamkorlik qilish.

3. Texnologiyani yanada rivojlantirish: O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotda sun'iy intellektning yanada keng qo'llanishini ta'minlash, tadbirkorlarni SI texnologiyalari bilan ta'minlash.

XULOSA

Sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyot O'zbekiston iqtisodiyoti uchun muhim imkoniyatlar yaratmoqda. Ushbu texnologiyani iqtisodiyotning barcha sohalarida qo'llash orqali raqamli xizmatlar sifati va iqtisodiy samaradorlik oshadi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining kelgusidagi rivojlanishi O'zbekiston iqtisodiyotini raqobatbardosh va innovatsion qila oladi. Shu munosabat bilan, davlat va xususiy sektorlarning hamkorligini kuchaytirish, yuqori malakali kadrlarni tayyorlash va raqamli iqtisodiyot uchun zarur infratuzilmani shakllantirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni, 2020.

2. "Sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyot". V. Ivanov, Moskva Davlat Texnika Universiteti, 2019.

3. "Raqamli iqtisodiyotda sun'iy intellektning amaliy tatbiqlari". R. Smirnov, Yevropa Iqtisodiy Rivojlanish Jamg'armasi, 2021.

4. "Uzbekistan's Digital Economy and Artificial Intelligence". Asian Development Bank, 2022.